

Zeven op de tien geneeskundestudenten moeten na hun bachelor gemiddeld een halfjaar wachten voordat ze met hun coschappen kunnen beginnen. Dat blijkt uit een monitor van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in nauw overleg met De Geneeskundestudent. Veel studenten vinden dat ze hierover te laat worden geïnformeerd.

WACHTEN, WACHTEN, WACHTEN ...

Het is al jarenlang een issue voor veel geneeskundestudenten: als je klaar bent met je bachelorfase wil je vol goede moed aan je coschappen beginnen, en dan blijkt dat je een paar maanden moet wachten omdat er geen plek is. Het KNMG Studentenplatform (de voorloper van De Geneeskundestudent) deed in 2014 al eens onderzoek naar de wachttijd voor coschappen. Daaruit kwam naar voren dat een wachttijd van een paar maanden geen zeldzaamheid is, al zijn er wel verschillen tussen de faculteiten.

Vier jaar later krijgt De Geneeskundestudent nog altijd signalen over (te) lange wachttijden. 'Dat was voor ons reden om dit probleem aan te kaarten bij het ministerie van OCW', vertelt Wies Bontje, voorzitter van De Geneeskundestudent. 'We hebben dit voorjaar een gesprek gehad, waarna het ministerie aangaf onderzoek te willen doen, omdat het zorgelijk is als de doorstroom wordt belemmerd.'

Het ministerie voegde in overleg met De Geneeskundestudent een aantal specifiek voor geneeskundestudenten relevante vragen toe aan de Monitor Beleidsmaatregelen, waarin jaarlijks wordt gekeken wat de gevolgen zijn van diverse beleidsmaatregelen in het hoger onderwijs voor de studiekeuze en het studiegedrag door bijvoorbeeld gegevens uit inschrijfregisters en cijfers over studiefinanciering te analyseren. De cijfers laten zien dat 30 procent van alle wo-studenten die in 2017 niet doorstroomden naar de master, dit tegen hun zin doen.

Noodgedwongen

Geneeskundestudenten ervaren echter veel vaker dan andere studenten een 'noodgedwongen' wachttijd. Hun wachttijd wordt namelijk lang niet altijd veroorzaakt doordat ze bijvoorbeeld nog niet aan de instroomeisen voldoen, maar doordat ze niet als coassistent aan de slag kunnen. De cijfers onderstrepen hoe hoog de nood is: maar liefst een kwart van alle wo-studenten die genooddaakt waren een tussenperiode te nemen, bestaat uit geneeskundestudenten. Van hen moest 70 procent een halfjaar wachten. 'Dat halve jaar is een gemiddelde; voor sommige studenten is de wachttijd dus nog veel langer. We kennen gevallen van studenten die pas na anderhalf jaar hun studie konden vervolgen', zegt Bontje, die de situatie zeer ongewenst noemt. 'Natuurlijk zijn er altijd studenten, ook bij geneeskunde, die vrijwillig voor een tussenjaar kiezen, maar het probleem voor geneeskundestudenten is dat een tussenfase niet altijd vrijwillig is. Als opleiding heb je de plicht om onderwijs te bieden. En als student moet je zélf de keuze hebben en niet gedwongen worden tot een tussenjaar waar je zelf niets aan kunt doen.'

**'HET IS ZORGELIJK
ALS DE DOORSTROOM
WORDT BELEMMERD'**

Dubbel gestraft

Ook de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD) maakt zich zorgen over de lange wachttijd, zeker in combinatie met andere 'opleidingsproblemen' die spelen. 'Als een student eindelijk aan zijn coschappen kan beginnen en de masterfase met succes afrondt, loopt hij vaak aan tegen een volgend probleem: het vinden van een opleidingsplaats voor een vervolgopleiding. Dat lukt lang niet iedereen, waardoor het opleidingsreservoir van basisartsen ieder jaar toeneemt. Eigenlijk worden aankomend artsen gedurende hun opleidingstraject dus dubbel gestraft', vindt LAD-directeur Caroline van den Brekel.

Niet normaal

Bontje onderstreept dat ze blij is met de uitkomsten van de monitor. 'Niet omdat de uitkomsten zo rooskleurig zijn, maar wel omdat de monitor ook inzicht geeft in hoe studenten de wachttijd ervaren én hoe de wachttijden bij geneeskunde zich verhouden tot de wachttijden bij andere wo-studies. Dit onderzoek laat zien dat de wachttijdproblemen bij geneeskunde niet normaal zijn.'

Om de wachttijd te verminderen, is het volgens Bontje zaak om de wachttijdproblematiek in een breder perspectief te bekijken, omdat het niet een opzichzelfstaand probleem is. 'We zien nu regelmatig dat er wachttijden ontstaan bij de herziening van curricula. Natuurlijk moeten opleidingen vernieuwen, maar deze vernieuwingen mogen niet als excuus worden gebruikt voor lange wachttijden. Daarnaast zien we dat opleidingen moeite hebben alle studenten te plaatsen; dit leidt niet alleen tot wachttijden maar ook tot grote coschapgroepen. Met als gevolg dat coassistenten soms twee rijen dik in een overdrachtsruimte zitten en moeten vechten voor een plekje aan de ok-tafel. Dat kan niet de bedoeling zijn. De kwaliteit van het onderwijs mag er niet onder lijden.'

Van den Brekel van de LAD vult aan dat ook naar de instroom in de studie geneeskunde moet worden gekeken. 'Niemand is erbij gebaat als er te veel studenten worden opgeleid; dat is doodzonde van de investering in zo'n lang opleidingstraject. Daarom pleiten wij, samen met De Geneeskundestudent, al langer voor het verminderen van de instroom van 2900 naar 2400 studenten.'

'WIJ PLEITEN VOOR HET VERMINDEREN VAN DE INSTROOM VAN STUDENTEN'

Informatie

Een ander punt dat De Geneeskundestudent en de LAD graag willen verbeteren, is de informatievoorziening. De monitor laat zien dat 45 procent van de geneeskundestudenten in hun derde bachelorjaar informatie kreeg over de wachttijd voor de coschappen; 55 procent heeft daar dan nog geen informatie over gehad. Bijna één op de vijf studenten die al coschappen hebben gelopen, ontving überhaupt nooit informatie. 'Daar is dus nog het nodige te winnen. Het is voor studenten essentieel om al vroegtijdig te worden geïnformeerd zodat je de wachttijd op een goede manier kunt invullen. Ook over de mogelijke invullingen zouden studenten betere voorlichting moeten krijgen', besluit Bontje. ^{LAD}

WAT DOE JE ALS JE MOET WACHTEN?

In de monitor is gevraagd wat studenten doen om hun wachttijd in te vullen. Je kon meerdere antwoorden aankruisen. Geneeskundestudenten vulden de wachttijd het vaakst in met betaald werk (67%), gevolgd door reizen (47%) en een wetenschapsstage (28%). Verder deed 10 procent een stage in het buitenland.